

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 10/2016

13.6.2016

ARRANGEMANG FÖR JORDFÄSTNING AV STUPADE FINLÄNSKA HJÄLTAR SOM HITTATS PÅ FÄLTET

Kyrkostyrelsen utfärdade år 2000 cirkulär nr 5/2000 och 6/2000 med anvisningar till församlingarna om arrangemangen för jordfästning av stupade hjältar som hittats på fältet. Anvisningarna gäller fortfarande men uppdateras och kompletteras genom detta cirkulär.

Under krigen 1939–1945 blev tusentals obegravda finländska soldater kvar på fältet. En stor del av dem som stupade eller försvann i vinterkriget hittades och begravdes redan under de första åren av fortsättningskriget. Sommaren 1944 blev däremot cirka 3 000 soldater kvar på fältet och cirka 2 800 försvann i strid. Letandet efter dem inleddes nästan 50 år efter krigets slut. Det blev möjligt i och med en överenskommelse mellan Ryssland och Finland om samarbete vid värnandet av minnet av finländska soldater som stupat i Ryssland och ryska (sovjetiska) soldater som stupat i Finland som en följd av andra världskriget. Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 11 juli 1992. Ansvaret för letandet efter soldater som blivit kvar på fältet låg fram till 1998 hos undervisningsministeriet och därefter hos Minnesföreningen för krigsdöda rf, som understöds av finska staten. Terrängen har genomletats med frivilliga krafter.

Under åren 1992–2015 hittades cirka 1 200 stupade finländare på fältet. De transporterades till hemlandet och 350 av dem har hittills kunnat identifieras med säkerhet. Under de senaste åren har oidentifierade finländska stupade som hittats på fältet jordfästas på de stupades minnesdag under en riksomfattande ceremoni i Villmanstrand. Denna praxis kommer att fortsätta under kommande år. Numera hittas inga stora antal stupade hjältar på fältet, men letandet torde fortsätta ännu under flera år framöver. Cirka 10–20 stupade har identifierats under de senaste åren. Ungefär varannan gång har de anhöriga önskat att en militärpräst deltar i jordfästningen och varannan gång har en bekant familjpräst eller hemförsamlingens präst inbjudits.

Kyrkostyrelsen rekommenderar att församlingarna utan ersättning fortsätter att bistå Minnesföreningen för krigsdöda i utredningen av uppgifter om anhöriga till de stupade hjältarna. När en stupad hjälte som hittats på fältet har identifierats meddelar Minnesföreningen för krigsdöda den avlidnas anhöriga som deltagit i identifieringen (DNA-prov) och den avlidnas hemförsamling om detta. Beroende på de anhörigas önskemål kan den stupade hjälten begravas i hemförsamlingens hjältegrav, en familjegrav eller i samband med den riksomfattande jordfästningen i hjältegraven i Villmanstrand.

År 2000 rekommenderade Kyrkostyrelsen i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och Kyrkostyrelsen i Ortodoxa kyrkan i Finland att församlingarna tar ansvaret för jordfästningsarrangemangen och även för de direkta kostnader som de ger upphov till (öppning och täckning av grav, eventuellt minnesmärke för hjältegrav). Åtgärder som ingår i de praktiska begravningsarrangemangen i församlingen är bland annat att öppna graven, smycka den med granris och ordna en lokal för eventuell minnesstund samt vid behov också att låta gravera namnet på ett befintligt minnesmärke eller i vissa fall skaffa ett nytt minnesmärke för en individuell grav i hjältegraven.

I arrangemangen för jordfästning av identifierade stupade hjältar har förutom den avlidnas anhöriga även deltagit representanter för församlingen och försvarsmakten samt olika veteranorganisationer och sammanslutningar som

sysslar med frivilligförsvaret, och även den avlidnas hemkommun. Församlingarna bör gärna diskutera arrangemangen med dessa parter genast efter att man fått meddelandet om den identifierade stupade hjälten.

Om den avlidna redan tidigare jordfäst i sin frånvaro används vid jordfästning av medlemmar av Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland i första hand formuläret för gravläggning i förrättningshandboken (2006). Om man inte är säker på om den avlidna jordfäst tidigare används formuläret för jordfästning. Med hänsyn till själavården kan man i fråga om jordfästning av stupade hjältar som hittats på fältet använda det normala jordfästningsformuläret. Jordfästningen förrättas – efter de anhörigas önskemål – med de närmaste anhöriga eller öppet så att alla församlingsmedlemmar är välkomna.

Jordfästning av personer som inte hört till kyrkan regleras av separata anvisningar. Enligt dessa kan även en person som inte hört till kyrkan jordfästas om de anhöriga eller andra som har hand om begravningen begär detta. Biskopsmötet i Evangelisk-lutherska kyrkan utfärdade den 9 september 2009 en anvisning som preciserade och kompletterade anvisningen i 2 kap. 23 § i kyrkoordningen och som prästerna ska följa. Biskopsmötets anvisning framhäver hur viktigt det är att samtala med de anhöriga, bedöma situationen från fall till fall och överväga beslutet noggrant.

En konfessionslös begravning kan hållas i stillhet eller ceremoniellt. Programmet kan byggas upp på många olika sätt och anvisningar fås till exempel på begravningsbyråerna.

Närmare information: Pekka Rehumäki, pekka.rehumaki@evl.fi

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pekka Huokuna

ISSN 1797-0334